

„Sfințiți post, vestiți vindecare!”

Ioan Sas

Azi mâne suntem pe pragul unei nouă primăveri și inimile tuturor sunt sfâșiate încă tot de răsunetul bubuitului asurzitor al tunurilor și zângănitului de săbii; încă și acum după aproape 4 ani lungi în sferințe și bogăți în lacrimi și suspinuri e tare palidă speranța, că dalba primăvară ne-a veni cu pacea în țară...

Încă tot umbra mohorată a morții nemiloase neli-niștește mii și sute de mii de viteji — toți în floarea vieții lor, cari în crivățul viforos al iernii, cu mâna de jumătate înghețată pe patul puștii, în ger și năcaz cu trupul, dar înălțați cu sufletul de dorul izbânzilor dela Ivangorod, Baranovici, Belgrad și Isonzo, acum înstrăinați de încântătoarele plaiuri ale Ardealului și Banatului, cu cântecul duios și jalnic își mângăie amara străinătate și-și potolesc dorul „de casă, de copii și de ne-vastă”, cu:

„Vino dalbă primăvară
Și ne adă pace 'n țară,
Să scăpăm de foc și pară,
Să venim acasă iară.”

Acelaș cântec potolește intru câtva părăiele de lacrimi și ofstatele adânci ale bietelor mame și neveste, pe cari de multă vreme un singur gând le muncește, de a-și vedea pe iubiții fii și soți iarăși la sinul lor, tari și mari cum au plecat.

Acum vedem, ba simțim cu toții, cât de mare e jalea și tânguirea în lumea mare, acum cu drept cuvânt s'au împlinit cuvintele scripturii, că va da Domnul „minuni în cer sus, și semne pe pământ jos, foc și sânge” și va deveni acest pământ adevărată vale a plângerii și tânguirii...

Dar sub povara atât de grea și mistuitoare a durerii, care apasă ca plumbul sufletul și inima închegată în sânge a omenimii, nu trebuie să ne gârbovim, ci „din straja dimineții până în noapte”, să căutăm în dreapta și în stânga după izvorul mângâierii.

Unul este izvorul, care ne răcorește în vremile grele de astăzi, unul și numai acela este neseccat în apa mântuitoare, apa cea vie — este sfânta maica noastră biserică.

Căci ea prin Isus Cristos, capul ei, este „stâlp și întărirea adevărului”, singura povățuitoare, singurul izvor de tămăduire în zilele furtunoase, ea ne îmbie din belșug „dulceața mângâierii în ora morții”.

De aceea nimic mai frumos și înălțător din partea credincioșilor ei, decât dacă cu încredere aleargă la sinul acestei mame dulci, dacă cu evlavie creștinească și dragoste nefățărâta îi implinesc poruncile ei, cu un cuvânt dacă trăind în biserică cea vie a lui Cristos — Cristos viază intru dânsii. Numai trăind Cristos intru noi și noi intru Dânsul am plivit din grădina sufletului nostru spinii și buruienile otrăvitoare și „în marea vieții înălțată de viforul ispitelor și al răutăților” ne-am câștigat arma cea mări puternică, arma iubirii creștinești și ca coroană a acesteia dragostea de muncă și „viața omului pe pământ nu e nici o zi de sărbătoare, nici o zi de jale: e o zi de lucru”.

Pentru noi cei din valea plângerii deci Cristos este iubirea, El este viața, El calea spre adevăr și tot El ne este și cea mai puternică garanță, că după „Vinerea patimilor” urmează și ziua de veselie și bucurie, Dumineca cea luminată a „Învierii”.

Acum, când suntem în toiul sfântului și marelui post, nimic mai frumos și sfânt decât, dacă se intrupează în noi cuvintele prorocului, întorcându-ne către Cristos

„din toată inima noastră în post, în plângere și tânguire rupându-ne inimile noastre și nu vestmintele noastre și întorcându-ne către Dumnezeu nostru, că milostiv și îndurător este, târziu la mânie și plin de îndurare...”

Acum a sosit cel mai bun moment și pentru noi, ca împreună cu acel medic vestit să recunoaștem, că descoperirea cea mai mare a noastră ne-a adus mântuirea sufletului, descoperirea, că suntem păcătoși și că Isus Cristos este Mântuitorul nostru...

Acum, când fiește care creștin prin o puternică hotărâre e dator să se reînnoiască, să reinvieze, sufletește, se cuvine cu adevărat, să știm pentru ce și cum să postim, ca astfel prin post plăcut cerescului Mântuitor să așteptăm ziua luminată a „Învierii”.

„Sus să avem deci inimile!”

Pentru ce postim? În canonul al 69 al Sft. Apostoli ni se spune — fraților — că „sfântul și marele post ce postim, nu pentru Paști, nu pentru cruce, ci pentru păcatele noastre, fiindcă Paștile nu sunt pricina de post și de plâns, ci de veselie și bucurie, drept aceea nu se cuvine, să zicem, că plângem pentru cruce, ci plângem și postim pentru păcatele noastre.”

Plângem și postim pentru că să intrăm iarăși în grădina frumoasă de unde străbunul omenimii Adam a fost scos tocmai pentru că ademenit fiind de șarpele viclean, a călcat porunca primă a ziditorului său — postul — mâncând din pomul binelui și al răului.

Plângem și postim, ca astfel câștigând curaj moral mai puternic, să învingem ispitele ademenitoare și din seamă afară de număratoase, cari ne înpresoră din toate părțile în valurile zbuciuinate ale vieții, căci dacă „postim, atunci flămânzește diavolul, care pururea din păcatele noastre se saturea”.

(Urmează)

Ș T I R I

Cetitorilor și colaboratorilor noștri le dorim sărbători plăcute. Cristos a înviat!

Desvălirea monumentului reginei Elisaveta

și a monumentului studenților eroi din Caransebeș va avea loc în cadrele unor frumoase serbări în Lunia Paștilor. 1. La orele 8 și $\frac{3}{4}$ dimineața va fi slujbă în catedrala noastră. 2. La 10 ore întâmpinarea reprezentanților Majestății Sale, a arhiduceului Albrecht. 3. La orele 11 și $\frac{1}{2}$, desvălirea monumentelor. 4. Recepții. 5. Prânz comun. 6. D. a. la orele 3 inaugurarea noului edificiu al liceului sup. de stat. Seara concert dat de orchestra militară.

O dare de seamă. În *Kirchliche Blätter*, — organul oficios al bisericii evanghelice săsești, — a apărut o amănunțită dare de seamă despre broșura pâr. protopop *Dr Ioan Lupas*: „Der Einfluss der Reformation auf die siobenburgisch-romänische Kirche im XVI. Jahrhundert”. Recenzentul spune, că se simte dator a atrage atențiunea publicului cititor al revistei asupra acestui studiu istoric, al cărui autor și-a câștigat merite pe terenul activității de predicator, publicând la 1916 împreună cu alți preoți din protopopiatul Săliștei, predicile intitulate „*Mângăiați Poporul*” și începând astfel să lucreze în sens reformativ în biserică sa, în al cărei serviciu divin de altfel liturgia cuprinde un loc atotstăpânitor. Mai departe constată, că autorul studiului pe lângă toată alipirea sa față de particularitățile dogmatice ale bisericii sale, are totuși o înțelegere largă pentru impulsurile spirituale ale reformațiunii, pentru mărimea lui Luther și importanța lui Ioan Honterus. De încheiere afirmă, că deși reformațiunea a avut asupra bisericii

noastre influință culturală vrednică de recunoștință, totuși biserica noastră a rămas în cele esențiale *biserică ceremonială*.

Tipărituri pentru planul analitic (Tananyag-beosztás). Conform dispozițiunii planului de învățământ aprobat din partea Înaltului ministru al cultelor și instrucțiunii publice sub Nr. 73311/1911, fiecare învățător este deobligat a prezenta cu o lună înainte de începerea anului școlar, împărțirea materialului pe săptămâni, iar aceasta împărțire în urmarea disp. §. 37 punctul 2. al ordinului ministerial Nr. 76000/1907, privitor la executarea articolului de lege XXVII din 1907, învățătorii aplicați la școli cu ajutor de stat, au s'o înainteze și inspectorului regesc de școli.

Spre a ușura munca învățătorilor, am pregătit și scos de sub tipar *în caete separate* (românești, ungurești) asemenea planuri analitice cu împărțirile pentru săptămâni, clase și studii după sistemul cel mai practic, în limba română și maghiară, cari au să fie completate prin introducerea materialului de lipsă. În legătură cu acest plan se cere și ordul de oare. Caetul din „Planul analitic” și ordul de oare costă cu francatură recomandat 4 cor. și se poate comanda dela Librăria diecezană Arad, str. Deák Ferencz Nr. 35.

Note oficiale

Nr. 1599 Șc. ex 1918.

Pe baza ordinațiunii ministeriale de sub Nr. 4100/1918—X. a. se îndrumă Oficiile parohiale, precum și învățătorimea dela școlile noastre populare, ca la estradarea estraselor de botez, atestatelor de serviciu, a tuturor documentelor școlare privitoare la învățători, precum și a atestatelor școlare ale elevilor, să se indice datele după ambele călindare (Iulian și Gregorian).

Caransebeș, din ședința consistorială școlară, ținută în 2/15 Aprilie 1918.

Dr E. Miron Cristea
episcop.

Nr. 2305 Șc. ex 1918.

Ziua nașterii reginei Zita.

Domnul ministru al cultelor și instrucțiunii publice prin circularul său de sub Nr. 59955—1918/VI. a. dispune, ca în 9 Mai st. n. (26 Aprilie v.) a. c. să se serbeze în toate școlile din patrie ziua nașterii Majestății Sale Reginei Zita.

În urma acestora dispunem, ca în toate școlile noastre populare să se țină serbarea amintită, cu care ocaziune să se facă o colectă pentru societatea „Zita Otthon” din Kolozsvár, menită pentru ajutorarea fetelor orfane din Ardeal. Baniile colectați să se trimită pe adresa: Erdélyi Pártfogó Egyesület elnökségének, Kolozsvár.

Despre ținerea serbării și despre suma colectată să se facă raport atât Consistorului, cât și inspectorului școlar regesc concernent.

Caransebeș, în 17/30 Aprilie 1918.

Dr E. Miron Cristea
episcop.

Nr. 131 Șc. ex 1918.

Ajutor de război pentru învățători

Domnul ministru al cultelor și instrucțiunii publice comunică sub Nr. 195100/1917—VII. d., că pe baza art. de lege XV din 1917 se votează un nou *ajutor de război* pe seama învățătorilor pe lângă următoarele modalități:

I. *Acei învățători, cari beneficiază de ajutor de stat* la întregirea salariului conform art. de lege XVI din 1913., vor beneficia de un nou ajutor de război anual în suma de 1200 cor., începând cu 1 Noemvrie 1917. Acest ajutor se votează din oficiu, fără ca să se mai facă o nouă petiție în cauză.

II. *Acei învățători însă, cari nu beneficiază de ajutor de stat* la întregirea salariului învățătoresc, asemenea pot reflecta la acest ajutor de război dar trebuie să subștearnă încoaci o petiție specială adresată Înaltului ministru al cultelor și instrucțiunii publice. La această petiție trebuie să se alature toate documentele prescise în §. 25 din „Instrucțiunea” (Utasítás) dată sub Nr. 76000/1907 în cauza executării art. de lege XXVII. din 1907, precum și în §. 19 din „Instrucțiunea” dată sub Nr. 15000/1913. în cauza executării art. de lege XL. din 1913.

III. Asemenea pot cere ajutor de război *învățătorii substituiți*, cărora li-se pune în vedere un ajutor lunar de 80 cor. (optzeci coroane) pe timpul substituirii.

IV. Asemenea pot reflecta și *acei învățători pensionați*, cari preleg la școală.

V. Preoții însă cari substituie pe învățători nu pot reflecta la acest ajutor de război.

VI. Chitanțele acelor învățători, cari vor beneficia de acest nou „ajutor de război”, vor trebui să fie timbrate, conform §-lui 2 art. de lege XXVII din 1916.

Chitanța despre ridicarea primei rate, apoi cea din Mai și Septemvrie 1918, trebuie vidimată de inspectorul școlar regesc concernent.

Acestea se comunică învățătorimei, precum și organelor noastre parohiale, spre știre și acomodare.

Caransebeș, din ședința consistorială școlară, ținută în 2/15 Aprilie 1918.

Dr E. Miron Cristea
episcop.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de *capelan* la parohia de clasa II-a din **Banloc**, protopresbiteratul Ciacovei sistematizat pe lângă neputinciosul preot Petru Cherla prin decizia Venerabilului Consistor diecezan ddo 31 Iulie 1904 Nr. 829 B. — se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumente :

1. $\frac{1}{2}$ din sesiunea parohială constatătoare din 31 jugere 112 st., □ după care alesul are să plătească dările.
2. $\frac{1}{2}$ din competențele izlazului.
3. $\frac{1}{2}$ din venitele stolare și birul parohial uzitat.
4. Capelanul este îndatorat a împlini toate funcțiunile preoțești în și afară de biserică, precum și agențele scripturistice oficioase la însărcinarea preotului neputincios și în atârnare dela dânsul.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită recuzările lor instruate conform Regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Banloc, Oficiul protopresbiteral din Ciacova (Csák).

Totodată sunt poștiți a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie; iar această numai cu prealabila încuviințare a protopresbiterului tractual, însă nici de cum în ziua de alegere.

Banloc, din ședința com. par. ținută la 21 Ianuarie 1918. 2—3

Samfir Magiar m. p.
not. adhoc al com. par.

Petru Borcan m. p.
vice-președintele com. par.

În conțelegere cu mine: *Augustin Ghilezan*, protopresb.

Pentru îndeplinirea postului de *capelan* în parohia de clasa III-a din **Terova**, protopresbiteratul Bocșei mont., se escrie concurs cu încuviințarea Vener. Consistor diecezan ddo 8 Martie a. c. Nr. 1375 B pe lângă neputinciosul preot Iulian Bumbescu cu termen de 30 de zile dela prima publicare pe lângă următoarele emolumente :

1. jumătate din sesie și anume locurile din „Lunca”, și „Mestacănoasa“.
2. jumătate din birul și stola dela 132 de fumuri.
3. jumătate din plațul parohial.
4. casă parohială nu este, alesul deci se va îngriji singur de locuință.

Recurenții vor avea să-și înainteze petițiile Prea On. Oficiu protopresbiteral din Bocșa-mont. având a se prezenta cu încuviințarea Prea On. Domn protopresbiter în una din Duminici sau sârbători spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie.

Terova, din ședința comitetului par., ținută în 25 Martie 1918. 2—3

Iulian Bumbescu
președinte

Moișe Uzun
not. com.

În conțelegere cu mine: *Mihail Gașpar* protopresbiter.

Pentru îndeplinirea postului de *capelan* în parohia de clasa a III-a din **Boldur** protopresbiteratul Logoju-lui se escrie concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în Foaia Diecezană pe baza ordinațiunii Cons. ddo 8 Martie a. c. Nr. 1226 B. Emolumente :

1. $\frac{1}{3}$ parte din sesiunea parohială, adevă 20 jugere pământ arător.
2. $\frac{1}{3}$ parte din birul parohial uzitat în comună.
3. $\frac{1}{3}$ parte din toate venitele stolare.
4. $\frac{1}{3}$ parte din plațul intravilan fără locuință pentru care are a se îngriji alesul capelan.

Recurenții vor avea să-și înainteze petițiile de concurs Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral în Logoj în termenul prescriș și vor avea a se prezenta în s. biserică în vre-o Duminică sau sârbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântare și predicare, însă cu prealabila încuviințare a Prea Onoratului Domn protopresbiter și la nici un caz în ziua alegerii.

Boldur în 5 Aprilie 1918. 1—3

Ioan Murgu
președinte

Filip Borca
notar

În conțelegere cu mine: *Dr George Popovici*, protopresb.

Pentru întregirea definitivă a *parohiei* de clasa a II-a din comuna **Ilidia** protopresbiteratul Biserica-albă, devenită vacantă prin moartea parohului Iosif Ania, pe baza ordin. Vener. Consist. diecezan ddo 8 Martie a. c. Nr. 1091 B ex 1918 se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“

Emolumentele sunt :

1. Una sesiune parohială constatătoare din 30 jugere pământ.
2. Salarul anual de 350 coroane, ce se plătește din cassa bisericii (fondul preoțesc) titulo-bir și stolă preoțească.
3. Anual câte 20 cor., ca rescumpărare pentru plațul intravilan, care nu este în natură.

Se observă, că dările după realitățile primite în uzufruct va avea să le supoarte însuși alegândul paroh și tot dânsul va avea să se îngrijască și de locuință, nefiind casă parohială.

Concurenții cu cvalificație în regulă sunt poștiți ași înainta petițiile de concurs, instruate conform prescrișelor stat. și a-le regul. pentru parohii și adresate comitetului paroh., Oficiului protopresbiteral la Vêrșet.

Recurenții sunt poștiți a-se prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Ilidia spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie cu prealabila încuviințare a protopresbiterului tractual.

Ilidia, din ședința comitetului parohial, ținută la 25 Martie 1918. 1—3

Pavel Murgu
preș. com. par.

Mateiu Milencovicu
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Traian Oprea*, protopresbiter.